

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО»**

Циклова комісія економіко-управлінських та соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора коледжу з
навчально-виховної роботи

Людмила ПУСТОВОЙТ

«30» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

НЗП01.06 Економічна теорія

**освітньо-професійної програми Обслуговування комп'ютерних систем і мереж
спеціальності 123 Комп'ютерна інженерія**

відділення Екології, комп'ютерних систем та автоматизації;

Робоча програма з дисципліни Економічна теорія для підготовки фахових молодших бакалаврів за освітньо-професійною програмою Обслуговування комп'ютерних систем і мереж для студентів II курсу спеціальності 123 Комп'ютерна інженерія

РОЗРОБНИК: Людмила САРНАВСЬКА – викладач вищої категорії, старший викладач

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії економіко-управлінських та соціальних дисциплін

Протокол № 1 від "27" серпня 2021 року

Голова циклової комісії економіко-управлінських та соціальних дисциплін _____ Людмила САРНАВСЬКА

Розглянуто і рекомендовано до затвердження навчально-методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Голова НМР _____ Аліна МАРКОВА

Зміст

1. Пояснювальна записка.	2
2. Навчально-тематичний план предмету	3
3. Календарно-тематичний план дисципліни	3
4. Теми і плани лекційних занять	4
5. Теми і плани семінарських занять	8
6. Теми і питання для самостійної роботи студентів	11
7. Методи активізації навчального процесу	14
8. Система поточного та підсумкового контролю знань.	14
9. Критерії оцінювання результатів навчання студентів	15
10. Рекомендована література	17
Додатки	18

1. Пояснювальна записка.

Вивчення економічної теорії сприяє усвідомленню майбутніми фахівцями сутності економічних законів та категорій, форм їхнього вияву та механізму дії, розумінню шляхів розвитку національної економіки, прогнозуванню економічної поведінки людей та діяльності економічних інститутів.

Мета – формування системи наукових поглядів на економічне життя суспільства, сучасного економічного мислення та основних умінь по застосуванню набутих знань у господарській та управлінській практиці.

Завдання – допомогти студентам зрозуміти трансформаційні процеси в економіці України, проблеми перехідної економіки; зорієнтуватися у виборі ефективного управлінського рішення; засвоїти первинні навички раціональної економічної поведінки.

Процес вивчення дисципліни НЗП01.06 Економічна теорія спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) загальні компетентності (КЗ):

КЗ1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел та практичного її застосування.

КЗ8. Здатність вчитися і бути сучасно навченим.

Б) спеціальні (фахові) знання (КФ):

КФ13. Здатність оцінювати і враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні чинники, що впливають на сферу професійної діяльності.

Програмні результати навчання.

РН7. Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки. Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї. Здатність донести свою громадську та соціальну позицію. Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність.

РН11. Володіти базовими знаннями фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння навчальних дисциплін професійної підготовки.

РН43. Вміти економічно мислити, орієнтуватися у конкретних виробничих ситуаціях, аналізувати показники виробничої діяльності підприємства.

2. Навчально-тематичний план предмету

№	Назва розділу	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Семін.	Самост.
1	Основи економічного життя суспільства	12	6	2	4
2	Ринкова економіка	18	8	2	8
3	Національна економіка як ціле	14	6	4	6
4	Світова економіка	16	6	4	6
	Всього	60	24	12	24

3. Календарно-тематичний план дисципліни

	Назви розділів і тем	Кількість годин			
		усього	лекції	семінар заняття	сам. робота
1	2	3	4	5	6
	Розділ 1. Основи економічного життя суспільства				
1	Взаємозв'язки економічних процесів та явищ.	2	2		
2	Власність. Виробництво. Економічний кругообіг	4	2		2
3	Раціональна економічна поведінка споживача та виробника	4	2		2
4	Основи економічного розвитку суспільства	2		2	
	Розділ 2. Ринкова економіка				
5	Попит, пропонування, ринкова ціна.	4	2		2
6	Гроші у функціонуванні економіки	4	2		2

7	Ринки виробничих ресурсів та доходи у ринковій економіці. Підприємницька діяльність.	4	2		2
8	Капітал, витрати виробництва і прибуток	4	2		2
9	Ринок та ринкові механізми	2		2	
Розділ 3. Національна економіка як ціле					
10	Загальні результати національного виробництва. Показники соціально-економічного розвитку держави	4	2		2
11	Економічні коливання, безробіття та інфляція	4	2		2
12	Державне регулювання економіки	4		2	2
13	Національна економіка	2		2	
Розділ 4. Світова економіка					
14	Міжнародна торгівля	6	2		4
15	Валютні відносини.	4	2		2
16	Рух капіталів між країнами.	2	2		
17	Переваги та загрози глобалізації	2		2	
18	Світове господарство	2		2	
	Всього по дисципліні	60	24	12	24

4. Теми і плани лекційних занять

Розділ 1. Основи економічного життя суспільства.

Тема. Взаємозв'язки економічних процесів та явищ..

План:

1. Виникнення та еволюція економічної думки.
2. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин.
3. Проблематика економіки.
4. Роль економічної науки в житті окремої людини і суспільства

Тема. Власність. Виробництво. Економічний кругообіг.

План:

1. Власність на виробничі ресурси.
2. Виробничі ресурси
3. Виробництво та продукт (результат) економічної діяльності

4. Економічний кругообіг

Тема. Раціональна економічна поведінка споживача та виробника. Економічний диктант:

1. Економіка – це...
2. Ключові питання економіки?
3. Назвати суб'єктів економіки.
4. Власність – це..
5. Написати форми власності
6. Що належить до факторів виробництва?
7. Виробництво – це ...
8. Назвати складові елементи економічного кругообігу.
9. Праця – це ...
10. Земля як економічна категорія – це...

План:

1. Споживач як основний суб'єкт сучасної економіки. Потреби споживача: зміст та класифікації.
2. Корисність споживчого блага. Закон спадної граничної корисності. Бюджет споживача.
3. Виробник як суб'єкт економіки та мета його діяльності.
4. Обмеженість ресурсів. Виробничі можливості. Крива виробничих можливостей.

Розділ 2. Ринкова економіка.

Тема. Попит, пропонування, ринкова ціна. Економічний диктант:

1. Потреба – це ...
2. Суть закону зростання потреб
3. Як класифікує потреби А. Маслоу?
4. Корисність – це ...
5. Суть закону спадної граничної корисності.
6. Хто такий виробник?
7. Що означає обмеженість ресурсів?
8. Який зв'язок показує крива виробничих можливостей?
9. Що таке вартість?
10. Що означає альтернативна вартість?

План:

1. Сутність попиту. Закон попиту.
2. Сутність пропозиції. Закон пропозиції.
3. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага

Тема. Гроші у функціонуванні економіки. Економічний диктант:

1. Попит – це ...
2. Фактори впливу на попит.
3. Суть закону попиту
4. Пропозиція – це ...
5. Фактори впливу на пропозицію.
6. Суть закону пропозиції
7. Як взаємодіє попит і пропозиція?
8. Коли настає рівновага?
9. При яких умовах настає дефіцит?
10. При яких умовах настає на ринку надлишок?

План:

1. Суть і функції грошей.
2. Види грошей.
3. Грошова система та її елементи.
4. Грошова маса та її показники.
5. Інфляція. Види інфляції.

Тема. Ринки виробничих ресурсів та доходи у ринковій економіці. Підприємницька діяльність

План:

1. Суть, структура ринку. Інфраструктура ринку.
2. Особливості ринку праці, ринку землі та ринку інформації.
3. Суть, функції та принципи підприємництва.
4. Види підприємництва і їх характеристика.
5. Підприємство – суть, принципи та притаманні риси

Тема. Капітал, витрати виробництва і прибуток.

План:

1. Суть і форми капіталу.
2. Суть і структура витрат виробництва.
3. Суть, види та джерела формування доходів.
4. Поняття прибутку, норма прибутку. Амортизація.

5. Управління підприємством. Бізнес-план.

Розділ 3. Національна економіка як ціле

Тема. Загальні результати національного виробництва. Показники соціально- економічного розвитку держави.

План:

1. Виробничий потенціал національної економіки. Сектори національної економіки.
2. Сукупні доходи та сукупні витрати
3. Суть та види суспільного відтворення.
4. Макроекономічні показники (ВВП, ВНП, НД).
5. Реальний та номінальний ВВП.

Тема. Економічні коливання, безробіття та інфляція. Економічний диктант:

1. Назвати основні елементи виробничого потенціалу національної економіки
2. Що належить до секторів національної економіки?
3. Сукупні доходи – це...
4. Сукупні витрати – це ...
5. Назвати види суспільного відтворення.
6. Дати визначення ВВП?
7. ВНП – це ...
8. Реальний ВВП – це ...
9. Номінальний ВВП – це ...
10. ВВП на душу населення – це
-

План:

1. Суть, чинники і типи економічного зростання.
2. Поняття і фази ділового циклу. Причини економічних коливань. Економічні цикли.
3. Зайнятість і безробіття населення: види і форми.
4. Суть, види і типи інфляції.
5. Причини і наслідки інфляції

Розділ 4. Світова економіка.

Тема. Міжнародна торгівля.

План:

1. Сучасне світове господарство.
2. Міжнародні економічні відносини – суть і форми
3. Міжнародна торгівля: форми, структура, напрями.

Література: Крупська Л.П., ст.190, Єщенко П.С., ст. 160

Тема. Валютні відносини.

Економічний диктант:

1. Світове господарство – це ...
2. Національна економіка – це..
3. Відкрита економіка – це...
4. Закрита економіка – це...
5. Міжнародна торгівля – це...
6. Експорт – це ...
7. Імпорт – це
8. Торгівельний баланс – це ...
9. Структура міжнародної торгівлі
10. Державний бюджет – це...

План:

1. Механізми встановлення валютних курсів.
2. Міжнародні організації валютного регулювання.
3. Європейська валютна система у XXI ст. СДР та Євро.

Література: Крупська Л.П., ст.190, Єщенко П.С., ст. 160

Тема. Рух капіталів між країнами.

План:

1. Форми міжнародного руху капіталів
2. Міжнародні фінансово – кредитні організації.
3. Платіжний баланс країни.

Література: Крупська Л.П., ст.190, Єщенко П.С., ст. 160

5. Теми і плани семінарських занять Семінарське заняття № 1

Тема: Основи економічного розвитку суспільства

План:

1. Предмет і методи економічної теорії
2. Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси

3. Виробнича діяльність суспільства
4. Економічна система суспільства.
5. Власність в економічній системі

Питання для дискусії:

1. Назвіть основні етапи розвитку економічної теорії і дайте коротку їх характеристику.
2. Назвіть коло проблем, які вивчають економічна теорія, мікроекономіка і макроекономіка.
3. Чим відрізняються економічні закони від законів природи?
4. Як впливають економічні закони на життя окремої людини? Для чого потрібно їх вивчати?
5. Для чого потрібні знання про тенденції і перспективи розвитку потреб та їхні структурні зміни?
6. Яка відмінність між потребою та інтересом?
7. Дайте визначення і покажіть відмінності між матеріальним і нематеріальним виробництвом.
8. Яка економічна система існує в Україні?
9. Чи можна збудувати таку ж модель як в США та Японії? 10. Чим відрізняються і що спільного у поняттях «приватизація» і «роздержавлення»?
11. Чи існує зв'язок між формами власності і типами економічних систем? 12. Назвати переваги і недоліки приватизації і роздержавлення.

Доповіді

Проблеми і протиріччя становлення економічної системи в Україні. Порівняльний аналіз процесів приватизації в Україні та інших країнах світу.

Семінарське заняття № 2

Тема. Ринок та ринкові механізми.

План:

1. Сутність, види та функції сучасного ринку. Закон попиту та закон пропозиції. Ціна товару: сутність, види, фактори, що на неї впливають.
2. Інфраструктура ринку та її складові. Фондові та товарні біржі, біржі праці, інші.

Питання для дискусії:

1. За яких умов виникає ринок?

2. Назвіть риси сучасної ринкової економіки і розкрийте їхній зміст.
3. Охарактеризуйте функції ринку.
4. Які функції в ринковій економіці виконують домогосподарства?
5. Які функції в ринковій економіці виконують підприємці?
6. Які функції в ринковій економіці виконує держава?
7. Розкрити суть законів попиту і пропозиції?
8. Назвіть нецінові фактори впливу на попит і пропозицію.
9. Що таке рівноважна ціна? Які функції вона виконує?
10. За яких умов виникає дефіцит товару, а за яких – надлишок?
11. Навіщо існує інфраструктура ринку?
12. Чи повинна держава контролювати ціни? Чому?
13. Для чого запроваджується біржова торгівля?

Доповіді

1. Особливості функціонування товарних бірж в Україні.
2. Фондові біржі в Україні та інших країнах світу.

Семінарське заняття № 3

Тема. Національна економіка

План:

1. Форми суспільного продукту в процесі відтворення. Зайнятість і безробіття
2. Економічне зростання і його чинники. Економічні цикли
3. Державне регулювання ринкової економіки.
4. Фінансова система. Державний бюджет. Фіскальна політика.
5. Кредитна система національної економіки

Питання для дискусії:

1. Дайте визначення сукупного суспільного продукту.
2. Які складові характеризують вартісну структуру сукупного суспільного продукту?
3. Що таке просте і розширене відтворення?
4. Охарактеризуйте ВВП, ВНП і НД? Чим відрізняється ВНП і ВВП?
5. У чому полягає соціально-економічна суть зайнятості?
6. Що таке ринок праці?
7. Що таке безробіття? Охарактеризуйте його форми та види?
8. Як здійснюється соціальний захист безробітних в Україні?
9. Назвіть функції Державної служби зайнятості.
10. Чим обумовлена необхідність державного регулювання ринкової економіки?
11. Назвіть і охарактеризуйте методи державного регулювання

ринкової
економіки.

12. Дайте визначення економічному зростанню.
13. Назвіть і охарактеризуйте фази економічного циклу.
14. Що являє собою фінансова система?
15. Суть і значення державного бюджету.
16. Суть і значення фіскальної політики.
17. Суть і необхідність кредитування.

Доповіді:

1. Роль держави у забезпеченні соціального захисту населення.
2. Державна служба зайнятості – суть і функції.
3. Роль профспілок у соціальному захисті працівника
4. Які позитивні та негативні наслідки існування різних видів кредиту?

Література: Базилевич, ст.414 – 466, 476 – 486

Семінарське заняття № 4

Тема. Світове господарство.

План:

1. Світове господарство.
2. Форми міжнародних економічних відносин.
3. Економічні аспекти глобальних проблем

Питання для дискусій

1. Що таке світове господарство та які риси йому притаманні?
2. Який вплив має міжнародна торгівля на формування світового господарства?
3. Що таке міжнародна економічна інтеграція?
4. На які групи поділяють країни, які утворюють світову спільноту?
5. Що таке транснаціональні корпорації?
6. Охарактеризуйте міжнародну торгівля як складову МЕН.
7. Чим викликана необхідність інтеграції економіки України у світове господарство?
8. У чому полягає суть глобалізації світового господарства?
9. Назвіть основні ознаки глобальних проблем сучасності.
10. Охарактеризуйте шляхи розв'язання глобальних проблем.

Доповіді

1. Україна та її участь у світовій торгівлі.
2. Проблема залучення іноземного капіталу в економіку України.

Семінарське заняття №5

Тема. Державне регулювання національної економіки.

План:

1. Цілі державного регулювання.
2. Інструменти фінансового регулювання. Державний бюджет.
3. Інструменти грошового регулювання.
4. Інструменти регулювання у соціальній сфері
5. Підтримка конкуренції та антимонопольне регулювання.

Економічний диктант:

2. Економічне зростання – це...
3. Типи економічного зростання – це ...
4. Діловий цикл – це ...
5. Фази ділового циклу – це ...
6. Причини економічних коливань – це ...
7. Зайнятість – це
8. Безробіття – це ...
9. Інфляція – це ...
10. Назвати види інфляції.
11. Назвати основні причини інфляції.

Доповіді

1. Інструменти грошового регулювання.
2. Інструменти регулювання у соціальній сфері

Семінарське заняття №6

Тема. Переваги та загрози глобалізації.

План:

1. Суть і причини виникнення глобальних проблем.
2. Класифікація глобальних проблем сучасності.
3. Шляхи розв'язання глобальних проблем.

Література: Базилевич, ст.476 – 486

Економічний диктант:

1. Міжнародний рух капіталу – це ...
2. Інвестиції – це ...
3. Інновації – це ...
4. Інтелектуальний капітал – це ...
5. МВФ – це ..
6. ЄБРР – це ...
7. Світовий банк – це ...
8. Платіжний баланс країни – це ...
9. Валютний курс – це
- .. 10. Валютний паритет –
це ...

Питання для дискусій.

1. Що вам відомо про моделі розвитку глобальної економіки?
2. Які основні види вам відомі?
3. Які ви можете виділити глобальні економічні проблеми?
4. Які з них вас бентежать найбільше?

Творче завдання.

Підготувати власне бачення на структуру глобальних економічних проблем у вигляді творчої презентації. Дані мають бути актуальні, ваш погляд на попередній і поточний роки. Підготуватись до дискусії. Розповісти про найбільш вагомі для вас глобальні проблеми. Пам'ятайте, що презентація має супроводжуватись роздатковим матеріалом, містити ілюстрації, відео, графіки, статистичні дані. Текстом презентація не має бути перевантажена. Доповідач має пам'ятати, що аудиторія знаходиться у ролі «інвестора/клієнта», увагою якого необхідно заволодіти! Теми студенти обирають довільно за умови, що вони не повторюватимуться. За цим питанням може бути 2 презентації. Регламент 10 хвилин.

6. Теми і питання для самостійної роботи студентів

Тема. Власність. Виробництво. Економічний кругообіг. (2 год.)

План:

1. Зміст відносин власності.
2. Типи, форми і види власності.
3. Особливості роздержавлення і приватизації в Україні
4. Сутність і структурні елементи економічної системи.
5. Типи економічних систем.
6. перехідна економіка як об'єктивна закономірність.
7. Економічні реформи в Україні.

Література: [Л-1, Л-2]

Форма контролю: перевірка конспекту

Тема. Раціональна поведінка споживача та виробника. (2 год.)

План:

1. Обмеженість ресурсів.
2. Виробничі можливості.
3. Крива виробничих можливостей
4. Суть і структура суспільного виробництва.
5. Матеріальне і нематеріальне виробництво.
6. Фактори виробництва.
7. Ефективність виробництва, її сутність і показники

Література: [Л-1, Л-2]

Форма контролю: перевірка конспекту

Тема. Попит. Пропонування. Ринкова ціна. (2 год.)

План:

1. Еластичність попиту.
2. Еластичність пропозиції.
3. Ринкова рівновага.
4. Суть ринкової ціни.
5. Функції ціни в ринковій економіці.
6. Види цін та їх характеристика.

Література: [Л-1, Л-2]

Форма контролю: перевірка конспекту

Тема. Гроші у функціонуванні економіки. (2 год.)

План:

1. Суть і види грошового обігу.
2. Сучасні електронні гроші.
3. Закон грошового обігу.
4. Суть, види і типи інфляції.
5. Причини і наслідки інфляції.

Література: [Л-1, Л-2]

Форма контролю: перевірка конспекту

Тема. Ринки виробничих ресурсів та доходи у ринковій економіці. Підприємницька діяльність. (2 год.)

План:

1. Підприємство – суть, принципи та притаманні риси.
2. Види підприємств і їх характеристика. Види об'єднань.
3. Суть і економічні основи конкуренції. Закон конкуренції.
4. Види економічної конкуренції.
5. Методи конкурентної боротьби.
6. Суть, основні форми монополії і причини виникнення

Література: [Л-1, Л-2]

Форма контролю: перевірка конспекту

Тема. Капітал, витрати виробництва і прибуток. (2 год.)

План:

1. Розподіл і використання прибутку
2. Суть та види доходів. Номінальні і реальні доходи.
3. Джерела формування доходів. Сімейний бюджет.
4. Суть та функції зарплати.
5. Мінімальна заробітна плата та її критерії.
6. Вплив держави і профспілок на функціонування ринку праці

Література: [Л-1, Л-2]

Форма контролю: перевірка конспекту

Тема. Загальні результати національного виробництва. Показники соціально- економічного розвитку держави. (2 год.)

План:

1. Макроекономічне моделювання.
2. Макроекономічна політика.
3. Новітні макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації економіки
4. Особливості використання СНР в статистичному обліку України

Література: [Л-1, Л-2]

Форма контролю: опитування, перевірка конспекту.

Тема. Економічні коливання, безробіття та інфляція. (2 год.) План:

1. Втрати від безробіття. Визначення впливу безробіття на динаміку ВВП.
2. Зайнятість і безробіття у вітчизняній економіці.
3. Державне регулювання зайнятості.

4. Особливості інфляції у країнах з перехідною економікою.
5. Причини розвитку гіперінфляції в Україні та шляхи її подолання.

Література: [Л-1, Л-2]

Форма контролю: перевірка конспекту

Тема. Державне регулювання економіки. (2 год.)

План:

1. Сутність фінансів, їх структура і функції. Фінансова система.
2. Державний бюджет. Державний борг. Бюджетний дефіцит.
3. Суть, принципи і функції податків.
4. Види податків та їх характеристика.
5. Методи оподаткування.
6. Суть, функції і форми кредиту.
7. Кредитна система та її структура.

Література: [Л-1, Л-2]

Форма контролю: перевірка конспекту

Тема. Міжнародна торгівля. (4 год.)

План:

1. Зовнішньоекономічна діяльність та її форми
2. Основні елементи зовнішньоекономічної політики держави
3. Платіжний баланс та його характеристика
4. Оцінка розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України
5. Проблеми інтеграції України у світове господарство.

Література: [Л-1, Л-2]

Форма контролю: перевірка конспекту

Тема. Валютні відносини. (2 год.)

План:

1. Міжнародні валютні відносини.
2. Структура та етапи розвитку світової валютної системи.
3. Міжнародні фінансово-кредитні заклади
4. Валютний курс та валютне котирування

Література: [Л-1, Л-2]

Форма контролю: перевірка конспекту

7. Методи активізації навчального процесу

Класичні лекції, лекції проблемного характеру, семінарські заняття; тести; повідомлення за темою (усна доповідь); розв'язування ситуаційних задач; індивідуальні консультації для студентів; виконання студентами самостійних завдань

8. Система поточного та підсумкового контролю знань.

Поточний контроль: письмове опитування (економічний диктант), підготовка доповіді, розв'язування розрахункових задач, визначити відповідність між економічними категоріями.

Підсумковий контроль: залік.

Питання на залік:

1. Виникнення та еволюція економічної думки.
2. Предмет економічної теорії
3. Методи пізнання економічних процесів.
4. Функції економічної науки.
5. Сутність потреб, їх класифікація. Ієрархія потреб за А. Маслоу.
6. Економічний закон зростання потреб.
7. Економічний інтерес.
8. Сутність і структурні елементи економічної системи.
9. Типи економічних систем.
10. Зміст відносин власності.
11. Типи, форми і види власності.
12. Суть і структура суспільного виробництва.
13. Фази і фактори суспільного виробництва.
14. Товар і його властивості. Альтернативні теорії вартості
15. Суть і функції грошей. Закон грошового обігу.
16. Грошова система та її елементи.
17. Суть, структура та функції ринку.
18. Інфраструктура ринку. Характеристика складових елементів.
19. Сутність попиту. Закон попиту.
20. Сутність пропозиції. Закон пропозиції.
21. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага
22. Суть, функції та принципи підприємництва.
23. Підприємство – суть, принципи та притаманні риси.
24. Види підприємств і їх характеристика
25. Суть і форми капіталу.
26. Суть і види витрат виробництва, суспільства і

- підприємства. 27. Суть, види та джерела формування доходів.
28. Поняття прибутку, норма прибутку. Амортизація. 29. Розподіл і використання прибутку
30. Суть та види суспільного відтворення.
31. Суть, форми та структура суспільного продукту.
32. Показники економічної ефективності суспільного виробництва (ВВП, ВВП, НД).
33. Зайнятість населення, її види і форми. 34. Безробіття: види та форми
35. Суть, чинники і типи економічного зростання.
36. Поняття і фази ділового циклу. Причини економічних коливань. 37. Економічні цикли
38. Сутність фінансів, їх структура і функції. Фінансова система. 39. Державний бюджет. Державний борг. Бюджетний дефіцит.
40. Фіскальна політика
41. Світове і національне господарство. Міжнародна інтеграція. 42. Міжнародні економічні відносини – суть і форми.
43. Міжнародні трудові відносини. 44. Міжнародний рух капіталу.
45. Міжнародна торгівля: форми, структура, напрями
46. Суть і причини виникнення глобальних проблем.
47. Класифікація глобальних проблем сучасності.

9. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Оцінювання знань за 4-бальною системою:

Оцінка "5" (відмінно, високий рівень) ставиться тоді, коли студент абсолютно чітко і вичерпно застосовує знання в практичних ситуаціях, а саме характеризує: етапи становлення та розвитку економічної теорії; сучасну теорію виробництва та його факторів; економічний та юридичний зміст власності; основи функціонування ринкової економіки; сутність і функції ринку; економіку фірми; методи державного регулювання економіки; форми подолання макроекономічної нестабільності; загальні основи функціонування грошового, фондового, страхового ринків, банківської та фінансової систем; головні сфери світової економіки, форми міжнародних економічних відносин, що дозволяє йому приймати обґрунтовані рішення. У повній мірі проявляє здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність до системного мислення, може об'єктивно критикувати ситуації та самокритично

ставиться до своїх висновків. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка «4» (добре, достатній рівень) ставиться тоді, коли студент дає чіткі і не досить вичерпно застосовує знання в практичних ситуаціях, а саме характеризує: тільки основні етапи стабілізації ринку; основи сучасної теорії виробництва; економічний та юридичний зміст власності; основи функціонування ринкової економіки; сутність і функції ринку; економіку фірми; методи державного регулювання економіки; форми подолання макроекономічної нестабільності; загальні основи функціонування грошового, фондового, страхового ринків, банківської та фінансової систем; головні сфери світової економіки, форми міжнародних економічних відносин. Не в повній мірі проявляє здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність до системного мислення, може суб'єктивно критикувати ситуації та самокритично ставиться до своїх висновків. Практичне завдання виконано взагалі правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка «3» (задовільно, середній рівень) ставиться тоді, коли студент неповністю, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях, а саме характеризує тільки: базові поняття сучасної теорії виробництва; економічний та юридичний зміст власності, економічну теорію прав власності; основи функціонування ринкової економіки; сутність і функції ринку; методи державного регулювання економіки; форми подолання макроекономічної нестабільності; загальні основи функціонування грошового, фондового ринків, банківської та фінансової систем; головні сфери світової економіки, форми міжнародних економічних відносин. Проявляє здатність, на рівні елементарного відтворення, до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; не проявляє здатність до системного мислення, може суб'єктивно критикувати ситуації та самокритично ставиться до своїх висновків. При виконанні практичного завдання студент припускається значної кількості помилок та зустрічається зі значними труднощами.

Оцінка «2» (незадовільно, початковий рівень) ставиться тоді, коли студент взагалі не орієнтується в теоретичних питаннях, які розкривають базові поняття сучасної теорії виробництва; економічний та юридичний зміст власності, економічну теорію прав власності; основи функціонування ринкової економіки; сутність і функції ринку; методи державного регулювання економіки; форми подолання макроекономічної нестабільності; загальні основи функціонування грошового, фондового ринків, банківської та фінансової систем; головні сфери світової економіки, форми міжнародних економічних відносин та не застосовує знання в практичних ситуаціях. Не проявляє здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; не здатний до системного мислення, не може суб'єктивно критикувати ситуації та самокритично ставиться до своїх висновків. Має поверхневе уявлення про економічні поняття і взагалі не розуміє їх змістовного навантаження. Студент не

може виконати практичні завдання, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

**10. Рекомендована
література
Основна**

1. Крупська Л. П. Економіка (профільний рівень): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти / Л. П. Крупська, І. Є. Тимченко, Т. І. Чорна. – Харків: Ранок, 2019. – 256 с.
2. Криховець-Хом'як Л. Я. Економіка (профільний рівень): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти / Л. Я. Криховець-Хом'як, О. В. Длугопольський, А. А. Вірковська. – Тернопіль: Астон, 2019. – 320 с.

Додаткова.

3. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с

Інформаційні ресурси

4. Всі новини економіки та фінансів: URL: <http://www.ukr.net/ua/news/jekonomika>
5. Інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів України URL: <http://www.rada.gov.ua>
6. Сайт Національного Інституту стратегічних досліджень
 - а. URL: <http://www.niss.gov.ua>
7. Нормативно-законодавчі акти у державному секторі, підприємницької діяльності, міжнародні стандарти. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
8. Законодавчі та нормативні акти з банківської діяльності. Періодичні видання НБУ. URL: <https://www.bank.gov.ua/>

Додатки

(зразки завдань для перевірки знань)
Приклад різнорівневого завдання

Початковий рівень – по 0,5 бала

1. Потреба в освіті належить до таких потреб:

- А) Першочергових, нематеріальних, колективних, соціальних.
- Б) Матеріальних, породжених розвитком цивілізації, колективних, фізіологічних.
- В) Нематеріальних, породжених розвитком цивілізації, індивідуальних, фізіологічних.
- Г) Нематеріальних, породжених розвитком цивілізації, колективно-індивідуальних, соціальних.

2. Визначте, які з витрат швейної майстерні належать до постійних:

- А) Плата за електричну енергію.
- Б) Витрати на придбання тканини та ниток.
- В) Орендна плата за приміщення, у яких розміщена майстерня.
- Г) Відрядна заробітна плата майстринь, які виготовляють швейні вироби.

3. Виберіть, які з фінансових ресурсів підприємства належать до внутрішніх:

- А) Прибуток.
- Б) Банківські кредити.
- В) Податкові відрахування.
- Г) Надходження від продажу власних цінних паперів

4. Зазначте, який з видів підприємництва має на меті налагодження зв'язків між виробником продукції та споживачем:

- А) Фінансове.
- Б) Виробниче.
- В) Комерційне.
- Г) Посередницьке.

Середній рівень – по 0,5 балів.

1. Укажіть відповідність між видом безробіття і категоріями безробітних осіб:

1. Приховане безробіття.	А) Працівник, який звільнився у зв'язку з переходом на більш оплачувану роботу.
2. Циклічне безробіття	Б) Працівник, скорочений унаслідок запровадження нової технології виробництва
3. Фрикційне безробіття.	В) Працівник, який перебуває на лікарняному
4. Структурне безробіття.	Г) Працівник, відправлений у вимушену адміністративну відпустку без збереження зарплати.
	Д. Працівник, звільнений у результаті зменшення сукупного попиту в економіці.

2. Укажіть відповідність між назвами міжнародних фінансових організацій і напрямками їхньої діяльності:

1. Міжнародний банк реконструкції та розвитку.	А) Фінансування міжнародного підприємництва
2. Міжнародний валютний фонд.	Б) Сприяння міжнародному валютному співробітництву та стабілізація валютних курсів країн-учасниць.
3. Міжнародна фінансова корпорація.	В) Забезпечення страхування міжнародних інвестиційних ризиків
4. Міжнародна асоціація розвитку.	Г) Надання довгострокових кредитів урядам країн для сприяння їхнього соціального та економічного розвитку
	Д. Фінансування країн, що розвиваються, які мають низьку кредитоспроможність для отримання позик у Світового банку.

Достатній рівень – 1 бал

1. Дайте визначення понять «попит» і «пропозиція». Сформулюйте закон попиту і закон пропозиції. Укажіть нецінові чинники попиту і пропозиції.

Високий рівень – по 0,5 балів

1. Ринок певного товару характеризується такими функціями попиту та пропозиції: $Q_d = 140 - 5P$, $Q_s = -20 + 3P$. Визначте рівноважний обсяг товару
2. Обчисліть, яку суму отримає вкладник 10 000 грн., якщо ставка депозиту 20 % річних, а строк 2 роки з виплатою простих процентів

Зразок економічного диктанту:

1. Економіка – це...
2. Ключові питання економіки?
3. Назвати суб'єктів економіки.
4. Власність – це..
5. Написати форми власності
6. Що належить до факторів виробництва?
7. Виробництво – це ...
8. Назвати складові елементи економічного кругообігу.
9. Праця – це ...
10. Земля як економічна категорія – це...

Перелік тем для доповіді:

1. Сучасні особливості приватизації в Україні
2. Грошова система в Україні: проблеми, особливості, тенденції розвитку.
3. Позитивні і негативні наслідки безробіття.

4. Шляхи подолання бідності в Україні.
5. Інфляція в Україні: сучасний стан та засоби подолання.
6. Фіскальна політика держави.
7. Національний банк України: його роль в грошово-кредитній політиці держави.
8. Україна та її участь у світовій торгівлі.
9. Проблема залучення іноземного капіталу в економіку України.
10. Зовнішній борг України: проблеми та перспективи.

Розрахункові задачі:

1. Швейне підприємство планує реалізувати 600 костюмів. Собівартість кожного з них 150, а ціна – 350 грн. Визначте прибуток від реалізації одного виробу та від усіх виробів.
2. Фірма виготовила 20000 поштових карток до свята. Собівартість кожної 4,5 грн, роздрібна ціна – 8,2 грн. Визначте доходи, прибуток і рентабельність продукції фірми.
3. Покупець купує впродовж місяця 5 кг яблук за ціною 7 грн. за 1 кг. Ціна на яблука зросла до 10 грн., їх пропозиція теж зросла. З чим це пов'язано? Дією якого економічного закону можна пояснити дану ситуацію.
4. Собівартість продукції, яку планують реалізувати, становить 50000 грн., при середній рентабельності за звітний період 30%. Обчисліть розмір прибутку підприємства.
5. Постійні витрати підприємства на виготовлення продукції за попередніми оцінками склали суму в 512 тис грн., їх орієнтована частка в сумі сукупних витрат складає 32%. Розрахувати розмір змінних витрат.
6. Функція попиту на товар описується рівнянням: $QD = 60 - 2P$, функція пропозиції: $QS = -6 + 20P$, де QD – обсяг попиту, млн. шт.; QS – обсяг пропозиції, млн шт. Визначте рівноважну ціну й рівноважний обсяг продажу
9. Визначити середню собівартість виробу, якщо змінні витрати на одиницю продукції складають 71 грн., а постійні витрати – 12000 грн. Планують виготовити 120 шт. товару.
10. У складі постійного населення країни, що становить 70 млн осіб, 14 млн осіб є непрацевдатними. Серед усіх працевдатних: економічно неактивні складають 12 млн осіб, зайняті – 42 млн осіб. Визначте кількість безробітних та рівень безробіття у країні.

Визначте відповідність між економічними категоріями:

1.

1. Непрацевдатний.	А. Іноземець, що приїхав у Трускавець на відпочинок.
2. Безробітний.	Б. Студент університету денної форми навчання.

3. Економічно неактивний.	В. Випускник університету, що не може знайти роботу за фахом.
4. Зайнятий.	Г. Пенсіонер 72-річного віку.
	Д. Учитель, що працює три дні на тиждень.

2.

1. Державний бюджет.	А. Урядові заходи, спрямовані на регулювання економіки з використанням ставки податку та податкових відрахувань.
2. Державний борг.	Б. Перевищення видатків бюджету над доходами.
3. Державна податково-бюджетна (фінансова) політика.	В. Фінансовий план доходів та витрат держави.
4. Дефіцит бюджету.	Г. Сума дефіцитів бюджету за мінусом профіцитів.
	Д. Перевищення доходів над видатками

3.

1. Продуктивність праці.	А. Підприємницькі здібності.
2. Фондовіддача	Б. Інформація
3. Родючість	В. Капітальні ресурси
4. Рентабельність	Г. Трудові ресурси
	Д. Природні ресурси

4.

1. Батько отримав 6000 грн. зарплати	А) Споживання.
2. Мати заплатила 100 грн. за кабельне телебачення	Б) Розподіл.
3. Приватна пекарня виготовила 2000 кг хліба	В) Заощадження
4. Підліток слухає музику з використанням плеєра	Г) Виробництво.
	Д. Обмін.

5.

1. Водій тролейбуса, який звільнився у зв'язку з погіршенням здоров'я і шукає більш легкої роботи.	А. Циклічне безробіття
2. Складув, скорочений унаслідок запровадження технології автоматичного виробництва пляшок.	Б. Фрикційне безробіття.

3. Продавець автосалону, звільнений унаслідок зменшення попиту на автомобілі під час економічного спаду.	В. Структурне безробіття.
4. Робітник заводу, відправлений у довготривалу адміністративну відпустку без збереження зарплати.	Г. Приховане безробіття

Зразок питань для самоконтролю

1. Визначте предмет економічної теорії. Які місце та роль економічної теорії в системі економічних наук?
2. Розкрийте поняття, основні обмеження та цілі економічної поведінки (економічного вибору) суспільства як предмета економічної теорії
3. Визначте поняття економічних ресурсів та благ.
4. Охарактеризуйте сутність та взаємозв'язок економічних потреб та інтересів.
5. Які альтернативні витрати пов'язані з суспільним економічним вибором?
6. Розкрийте фундаментальні економічні проблеми.
7. Які є рівні економічної теорії?
8. Охарактеризуйте метод економічної теорії.
9. Які загальні та спеціальні наукові методи використовуються у процесі пізнання економічних відносин та закономірностей?
10. Розкрийте зміст методу наукової абстракції.
11. Охарактеризуйте нормативний і позитивний підходи до економічних досліджень
12. Дайте визначення економічним категоріям та принципам.
13. Розкрийте основні характеристики економічних законів.
14. Які є види економічних законів?